

KRAKÓW
Sw. Anny 12.
Biblijoteka Jagiell.

»SKRAK«

ROK XXXIX

Sobota 2 kwietnia 1938 r.

Nr. 91

Adres Redakcji i Administracji: Nowowiejska, 114, P.K.O. 302.712

Opłata pocztowa
uzupełniona gośdawką

Prenumerata miesięczna z odliczeniem do domi i przesyłką pocztową 2.50

Stosunek Obozu Zjednoczenia Narodowego do ludowców, młodzieży i mniejszości narodowych

WARSZAWA, 1.4. (tel. wł.) Wczoraj o godz. 9 odbyło się planowane posiedzenie Koła parlamentarnego Obozu Zjednoczenia Narodowego, pod przewodnictwem prezesa Koła i sen. S. Sikorskiego. Na posiedzeniu był obecny szef Obozu gen. hryp. St. Składowski, szef sztabu p. kpt. dypl. S. Wenda i kierownicy oddziałów sztabu.

Na wstępie posiedzenia dokonano wyboru sekcji zagranicznej i sekcji wewnętrznej. Sekcja zagraniczna, której przewodniczący jest poseł A. Sarnański, sekcja wiejska — St. Kiełbaso, sekcja samorządu gospodarczego — pos. B. Sikorski, sekcja spraw narodowościowych — pos. W. Wielhorski, sekcja pracy — pos. T. Gdula, sekcja gospodarcza — pos. Z. Świątkowski, sekcja Polaków zagranicą i migracyjna pos. I. Tomaszewicz, oraz sekcja samorządu miejskiego — pos. St. Ostrowski.

Po dokonaniu wyboru sekcji referat organizacyjny wygłosił szef sztabu OZN, p. kpt. Wenda, po czym odbył się dyskusja w tolu której dwadzieścia terenowych sekcji m. in. swoje dążeń. Następnie wygłosił przemówienie szef Obozu gen. Składowski.

Gen. Składowski w dłuższym przemówieniu omówił sprawy, jakie poruszone były w interpelacjach różnych posłów stronnictwa politycznych, a szczególnie do stronnictwa ludowego w związku ze strajkami chłopami, do młodzieży i mniejszości narodowych.

Gen. Składowski stwierdził, że polityka ustosunkowania Obozu do postulatów stronnictwa ludowego, jednakże nie dowodzi, aby nie było pozytywnego stosunku do mas chłopieckich, do których pozyskania dąży OZN. Jako dowód na to generalnie Składowski stwierdził, iż do rady narodowej OZN powołano osobę m. m. również elementu demokratycznego, jak senator Róg, senator Malinowski i h. Wyżolenia, senator Malinowski i h. Wyżolenia, senator Malinowski i h. Wyżolenia.

W sprawie stronnictwa do mniejszości narodowych gen. Składowski stwierdził, iż dążyć do jej pozyskania.

Mówiąc o stosunku do młodzieży gen. Składowski stwierdził, iż OZN dąży do jej pozyskania.

Zbrojenia morskie

PARYŻ, 1.4. (tel. wł.) Nadszedł oficjalny rząd francuski, że rząd angielski i amerykański w piątek wieczorem wypowiedziały zgodę na uchylenie dotychczasowej granicy maksymalnej tonażu pancerników, ustalonej przez londyński traktat morski z 1936 roku.

Rząd francuski zamierza skorzystać z tego uchylenia tylko w wypadku, kiedy któreś z państw europejskich przekroczy granicę 35.000 ton, określoną przez traktat londyński.

Dokumenty oficjalne będą ogłoszone dnia 10.4. Dążyąc do porozumienia Francja, Anglia i Stany Zjednoczone w sprawie różnic, jakie odbyły się w Londynie, między rzeszami armii morskimi tych państw.

Rząd angielski zawiadomił rządy Niemiec i Sowieci, które zawarły układ morski w r. 1936 z Anglią. Zawiadomienie będą również o tym Włochy i Japonia.

Marszałka Józefa Piłsudskiego da współpracy z nim.

Na zakończenie obrad członkowie Koła powzięli następujące rezolucje: Koło Parlamentarne OZN z największą radością przyjęło do wiadomości fakt zjednoczenia się Polaków ze Olsz,

co niewątpliwie pozwoliło wzmożenie walki Polonii z zaborcami o słuszną jej prawa. Koło parlamentarne OZN z głęboką troską śledzi akcje rodaków za Olsz i zapewni o caunei gotowości udzielenia pełnego poparcia i pomocy dla ich wysiłków.

BANK HANDLOWY W WARSZAWIE S.A. zawiadania

pp. Akcjonariuszów, iż zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dn. 30 marca r.b., wypłata dywidendy w wysokości zł. 4.— od akcji wartości nominalnej zł. 100.— XVI emisji, odbywać się będzie w kasach Banku w Centrali, oraz wszystkich Oddziałów, za zwrotem kuponu Nr. 3, począwszy od dnia 31 marca 1938 r. 1431

Rząd gen. Sławoj-Składkowskiego sprawować będzie nadal władzę

WARSZAWA, 1.4. (tel. wł.) Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął dn. 1 kwietnia br. w godzinach po południowych p. prezesa Rady ministrów gen. Sławoja-Składkowskiego, który w związku z zakończeniem i wyrażenia ich ustawodawczych przedstawił o rozstrzygnięciu Pana Prezydenta kwestię dalszego trwania lub ustąpienia Rządu.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej zdecydował

o obecnym Rząd na dalsze agnowanie władzy. WARSZAWA, 1.4. (tel. wł.) Pan Prezydent R. P. przyjął dn. 1 kwietnia br. po południowych w obecności pana Marszałka Smigłego Rydy, p. prezesa Rady ministrów, gen. Sławoja-Składkowskiego, p. wiceprezesa dr. Eugeniusza Kwiatkowskiego i p. ministra spraw zagranicznych J. Becka, który referował o bieżących sprawach Rządu.

Wojna w Hiszpanii

WOJSKA POWSTANIE NA PRZEDMIEŚCIACH LERIDY Uchodźcy znaczą drogę do Francji trupami

BARCELONA, 1.4. (PAT.) Oficjalny komunikat ministerstwa obrony donosi: Nieprzyjacieli w dalszym ciągu stawką gwałtownie atakują miasto przed Leridą. Wojska nasze wytrzymały opór nieprzyjaciela, opierając się o wzgórce 250 i 240. Nad południową częścią rzeki Ebro trwała zaciekła walka. Na odcinku północnym ewakuowaliśmy m. Graus. Na froncie wschodnim oddziały nasze pozostają się naprzeciwko oddziałom Viduconca, zajmując szerokie wódz Azu.

LUNA NAD MIASTEM

SARAGOSSA, 1.4. (PAT.) Zamolotyzowano odbicie awarii dowodzonej przez gen. Yagusa, dotarły wzmożony do przedmieść. Lerida. Dziś wycieczkę na miasto oddziały niepokojące. Straże przednie stwierdziły, że

miasto jest całkowicie opuszczone, a nad centrum miasta widać dym i kłęby dymu. Samodzielnie ciężarówkami intensywnie atakowały w szosie na prawym brzegu rzeki Chelona w okolicach na spadoz. Wódz zred, który wdrobił ogromne po otwarciu tła w górnej Aragonii. Rzekła myślo opada.

NA OSTATNIM KILOMETRZE

SARAGOSSA, 1.4. (PAT.) Zapędzono się pod koniec w godzinę. Dziś przed miastem znajduje się silne fortyfikacje, które zdobywane muszą być brak z krótkim. W przebiegu rozkazuje do jednego z

Posel polski U PREMIERA LITWY

KOWNO, 1.4. (PAT.) Dnia o godz. 1:30 p. m. Chwałat śleszy wyjazd premiera ka Mirowsowi.

Legion austriacki W WIEDNIU

WIEDEŃ, 1.4. PAT. Daś przybyła do Wiednia brygada legionu austriackiego, w skład której wchodziły oddziały polityczny z Austrii z obozu ostatnich kilku lat. Luchność zgromadziła brygadzie entuzjastyczne powitcie.

Wojska chińskie ODPARLY PRZECIWNIAK

HANKOU, 1.4. PAT. Według wiadomości, pochodzących ze źródeł chińskich udało się wczoraj wieczorem wojskom chińskim odparć wojska japońskie, posuwające się na północ od Tulszwang.

Powódź w Bagdadzie 100 DOMÓW ZNISZCZONYCH

BAGDAD, 1.4. PAT. Na skutek ulewnych deszczów jakie spadły w Bagdadzie i jego okolicach około 100 domów na przedmieściach uległo zniszczeniu.

Zarejestrowano dwa śmierć i wypadki wśród ludności.

Straty sięgają 20.000 dyarów (ok. 520.000 zł.) zaś ok. 2500 mieszkańców pozostało bez dachu nad głową.

dowodów dywizji rządowych anidają ab dowodów „Zajęte dalek poyeje nie mogą być w żadnym razie opuszczone. Druga linia obrony otrzymała rozkaz strzelania do wszystkich dywizji opuszczą wojsko stawać w linii czołowej”.

PARYŻ, 1.4. (PAT.) Korespondent Havasa na froncie aragonskim donosi, że około godz. 13 wojska powstańcze zajęły mekko domów na przedmieściu Leridy.

ROZBIYTE DWYJAZE PRZECIWOŻA GRANICZ

PARYŻ, 1.4. (tel. wł.) Nie tylko wojska nęz ników politycznych, ale i w szerebach kolców społeczeństwa francuskiego rozwój wydarzeń w Hiszpanii wywołuje coraz większe porażenie. Głównym powodem niepokoju są wiadomości, nadchodzące z hid granicy francusko-hiszpańskiej, o rozmiarze nie tylko już ucho- drzącej ludności cywilnej, ale i całym oddział- łów rozbitych czerwonych dywizji hiszpańskich — przebiegających przez granicę pniejską do Francji. W piątek w południe liód ucho- drzącej czerwonych Hiszpanii z tanow, zajętych oddziałami przez powstańców, nie na- przed w szybkim tempie wojska gen. Franco sięgają ok. 5.000.

Korespondent Havasa z nad granicy Hiszpanii donosi, między innymi, że władze francuskie obawiają się zbyt lennego nęzkuu żołnierzy czerwonej armii hiszpańskiej, zamierzając po odebraniu im broni odstąpić ich z powrotem na terytorium czerwonych Hiszpanii szaleć nadmorskim.

Widok uchodźców przebiegających Piznie- je na teren Francji jest niedzielenie poraż- jacy. Wastkie przebiega przez góry Pizniejskie pokryte są w tej porze roko głęboka warstwa śniegu, przez który zmuszono są przedstawić się w większości do odium i zic zopasowani uciekinierami z czerwonej Hiszpanii. Władze wojskowe przysięgają trupy zwarych po drodze uchodźców.

Ufnosc w narodzie poklada rząd węgierski

BUDAPESZT, 1.4. (PAT.) Węgierska agencja telegraficzna komunikuje: Przy końcu dnieszego posiedzenia, Izba deputowanych zebrał głos premier Darany, który w spokojnym, lecz bardzo zdecydowanym tonie wystąpił przeciwko czynnikom, rozpowszechniającym w dn. ostatnich pogłoski, szerzące niepokój w kręgach politycznych i gospodarczych.

Nerwowość ze szef rządu węgierskiego przywrócił do historii, zaznaczając, że rząd nie może dawać broni osobom o słabych nerwach, gdyż sam pełni swe funkcje w całkowitym spokoju. To też rząd nie może tolerować, by szczeniemy wywoławania histeria szalącymi go po- zytynowa praca.

Rząd 8 m. przedłoży parlamentowi

program inwestycyj. Premier wskazał, iż rząd jego rozważa w krótkim czasie wiele zagadnień, wcz nie zamierza poka- zywać sztuk magycznych.

W obecnej trudnej sytuacji europejskiej rząd pokłada całkowitą ufność w narodzie i żywi pogardę dla malodusz- nych. Rząd troszczy się o to, aby amary- dziny, pozoru w mękiej wodzie nie zwycię- ciła tendencja, wywołanych zostali u- niastawieni.

Premier Rządu, zakończył zapewnien- iem, iż rząd odważnie rozwijać nie- budziejże drażliwe zagadnienia, zaś je- dynie wrogowie narodu mogą być zain- teresowani w jego osłabieniu moralnym. Oświadczenie premiera izba powtórła gorącym oklaskami.

Billans kwartalny

CO MÓWIĄ CYFRY

ZA UB. TRZY MIESIĄCE

Gdybyśmy tak zajrzeli do artykułów sprzed trzech miesięcy, artykułów, zamieszczonych w numerach noworocznych — napotkaliśmyby wśród nich dwa rodzaje publicystycznych rozważań gospodarczych. Jedne z nich bilansowały osiągnięcia i zdobycze roku 1937, stwierdzały niewątpliwą poprawę komunikacji, mówiły o zwiększeniu produkcji, wzroście zatrudnienia, wyrównaniu kryzysowych nierówności — drugie zaś, na podstawie tych pomysłowych wyników roku ubiegłego starały się smutkować o dalszej poprawie, którą przyniesie ma rok 1938.

Od tego czasu minął kwartał. A więc już jedną czwartą roku mamy poza sobą. Wypada nam sprawdzić, czy te pomysłowe horyzonty nie okazały się złudne, czy rzeczywiście rok bieżący, to nowych osiągnięć, nowych postępów w naszym rozwoju gospodarczym.

Przytoczmy tu choć kilka zasadniczych fragmentów, obrazujących mniej więcej ten kwartałny bilans. A więc:

Według danych Instytutu Badania Konsumpcji Gospodarczych, wakańskich produkcji przemysłowej wyniósł w lutym 93,1 (rok 1928 = 100), a więc podniósł się w stosunku do stycznia o 4,7%. Produkcja przemysłowa w lutym przewyższyła poziom analogicznego miesiąca z roku ubiegłego o 11%. Wzrost produkcji objął prawie wszystkie gałęzie. W szczególności zaś silny wzrost wykazuje wydobycie węgla, wyroby hutnicze i przemysł metalowy.

Pomyślna warunki atmosferyczne pozwoliły na woszenie się podjęcie w tym roku robót publicznych i inwestycyj, dzięki czemu już w drugiej połowie lutego szanę zatrudnienia uległ wzrostowi, przyczyniając się w ten sposób do spędu licytacji bezrobotnych. Przemysł prywatny przyspieszył częściowo do zwiększonej produkcji sezonowej. Jednocześnie w związku ze zbliżającym się sezonem sprzedaży wiosennej zauważony jest wzrost obrotów w handlu hurtowym.

Pomyślny rozwój rynku pieniężno-kapitałowego funkcjonował nie przez trwałe gromadzenie oszczędności w instytucjach finansowych, co z całym łańcuchem wzrostu płynności. W rezultacie zaś od bil się nie na korzyść na kaptawstwie, powodując znaczne potanie kredytu.

Na odcinku kapitalizmu wewnętrznej, bieżący kwartał rozspolił się bardzo po myślnie. W ciągu dwudziestu pierwszych miesięcy włożył oszczędności w samej tylko PKO wzrosło prawie o 26 milionów złotych, odwołując na koniec lutego sumę przeszło 807 milionów złotych, co łącznie z wkładami oszczędnościowymi sięga sumy jednego miliona czterestuset dziesięciu milionów złotych. Dużo również zwykła wkładów nastąpiła w komunalnych kasach oszczędności i instytucjach bankowych, zarówno państwowych, jak i prywatnych.

Dopływ wkładów i potanie pieniądza do pewnego stopnia pozwoliło na utrzymanie korzystnego stanu rynku lokacyjnego, który wykazywał dalszą poprawę kursów papierów wartościowych.

Jedeli chodzi o sytuację finansowo-kredytową, wie, że założenie o akcji kam wersyjnej w roku ubiegłym wykonyło niewątpliwie na znacząco większym stopniu kredytowych w gospodarstwie wiejskim.

Polowanie się rybników rolnictwa i wisków na dalszą poprawę cen na artyku-

kulę zbytu wywołały również wzrost kursu inwestycyjnego na wsi.

Przyznajna w swoim czasie przez ministerstwo rolnictwa kwota na spłaty rodzinne w wysokości 10 milionów złotych została całkowicie wyczerpana.

Te wszystkie fragmenty, w krótkiej zlatana ujmującej ocenę sytuacji w najbardziej doniosłych dziedzinach życia gospodarczego, te fragmenty mówiące o wzroście produkcji przemysłowej, o ruchu inwestycyjnym, o rynku pieniężnym o kapitalizacji wewnętrznej i kredycie — to niewątpliwie dodatnie pozycje naszego kwartalnego bilansu. Pozycje te świadczą wyraźnie, że wstąpił w nowy rok pod znakiem utrwalenia i pogłębiania tych objawów poprawy, które już tak wyraźnie zaznaczyły się w roku ubiegłym.

Zapisz się na członka
P. M. S.

Jak polski dziennikarz

kupił kapeluszy w Wiedniu

W „Kurierze Warszawskim“ ukazała się korespondencja z Wiednia red. B. S. Stefanowkiego na temat przemian w polskich wiedeńskich, p. „Anschluss“.

M. m. red. Stefanowkiego opisuje poniżej zabawy wypadki, jakie mu się zdarzyły w sklepie.

„Kupiłem sobie w Wiedniu kapelusze; wybrałem kolor, faszę. Ile kosztuje?

— 42 zmylingi!

— Proszę wydrukować moje litery: B. S.

S. Szeregiądy spójnał na masę z dziwnym

cytatem (kwesty):

— Fardon... Be... i... e... e...?

— Tak — powiedział — Be i na, na.

Uprzejmie sprzedawca podał mi do zezna.

Cóż tam sensu! Po chwili:

— Najmniejsi pana przepraszam, ale

stwierdziłem przed chwilą, że ten kapelusze

Tajemnicze słowa Mussoliniego

Prasa wiedeńska przyniosła wiadomość z Rzymu, jakoby Mussolini po powrocie z sekcjiatorskiej przemówienia do delegacji senatu i dwójki, nie ma zamiaru go neutralizować imperium, wypowiedział mi następujące tajemnicze słowa:

„Nowa nominacja zwłoka moją odpowie. Zmianą za trzecią wielką zwycięską kampanią imperialną, do której wasz powtarzacie.“

Prasa angielska twierdzi, że dwie pierwsze

ma mały defekt... I kosztuje tylko — 25 zmylingów.

— Daję — ja — nie — ale nie chcę ka-

pelusza z defektem.

— Ale to prawie niewidoczna rzecz, na-

wet zupełnie niewidoczna.

Sauha, defekt — nie mogę go znaleźć.

Ogólny kapelusze — gdzie tam defekt?

I nagie!

— Patrz!

Jak to wydrukowali mi te litery?

B. S. — potem dał przeważnie i S. S.

— Ale to ich... B. S. i S. S. 25 zmylingów za-

miast 42 Cóż to są modne litery, naprawdę!

Przytulił mi się z uśmiechem, aż miły

miły moją, a stary wiedeński:

— Drobny to fakt, nie wymowy polen i

następnie dwójka Wiednia...

„S. S.“ — to słowo zatytułowane ochronnych

Hitlera...

„Kampanie, jakie Mussolini miał na myśli, to

abstynkcje; hispanizacja i zadanie sobie pła-

nia, jakie trzęsła kampanie Mussolini miał

na myśli.

Według „Evening News“, służba do trzeciej

kampanii ma być ostryżem, że abstrakcyj-

nie, czy ci ludzie są jakiegoś rodzaju

„Evening Standard“ pisze, że było to o-

strzeżenie pod adresem Francji, by nie in-

terwenowała w Hiszpanię.

Na północy, czy na południu

Polski...

Z DNIA

WARSZAWA — CYTADELA WAŁU
PRZECIWBOLEŚNIECZOWO

W korespondencji z Rzymu „Noue Fraia Pressa“ w omówieniu roli Polski, jako twierdzy przeciw bolszewickiej, stwierdza, że dyplomata wolała zaprzeczanie, jest obecnie prawie wyłącznie zagadnieniem. Przypa i Moskwy w związku z wpływami Moskwę na politykę francuską.

Z tego powodu interesują się Włochy specjalnie Polskę, przypisując jej znaczną rolę w obronie kultury europejskiej przeciw bolszewizmowi wschodniemu.

Włochy pragną, aby od Rzym — Berlin ciągnęła się od morza Śródziemnego aż po Baltyk i była chroniona walcem obrotowym przeciw bolszewizmowi państw wschodnim, a cytadela tego wału wina stać się Warszawą.

W Rzymie rozstrzyga się, że po przyjęciu ultimatum polskiego przez Ldów, albowiem zostały już ostatnie przeszkody, stojące na drodze w tworzeniu bloku, grupującego się dookoła Polski, jako polskiego mocarstwa, przy czym blok ten stworzony będzie przeciw imperializmowi rosyjskiemu, popierającemu rosyjskiemu na północnym wschodzie Europy przez państwa przeciwbolszewickie, jakimi są Węgry, Rumunia i Jugosławia.

„Co czyni Francja wobec niebezpieczeństwa?“

Sytuacja Francji w oświeśleniu dziennikarza francuskiego

„Przebiega gabinet!“ — odpowiada Randal Doregues, znakomity pisarz francuski, który w szeregu artykułów drukowanych na łamach „L'Intransigeant“ drukujących, biał na alarm i bukił opinię szerokiach bół społeczeństwa.

W dwóch artykułach, poprzedzających obecną, wykazywał Doregues w polemice z komunistami bankrutostwo systemu rządów Stalina i bezwzględność metody, jaką realizację się państwo w ZSRD dla zrealizowania kolektywistycznego programu.

Artykuł, który dajemy tu w stercie, zaczyna się tak:

„Niebo jest czyste, sienne Spawoznowanie na ulicach Dzienniki... o mówią? „Groźby... Zbrojenia... Ultimatum... Grażdo...“

„Rant około na stronie i ludzie spacerują dalej, jakby to nowiny nie odnosiły się do nich. Aby się odciągnąć musi awalić się burza z piorunami...“

„Wielkość Francuzów nie wery w istnienie niebezpieczeństwa. Za dużo im o tym mówiono. Za dużo o tym awali!“

„Objętość tych ludzi nie przetrząsnie. Znam swoją ojczyznę. Tu ludzie umięją ocenić się szybko. Wole ten spokój, niż narowność. Ale stawiam sobie pytanie, czy ci ludzie są jakiegoś rodzaju sprawy z groźną istotą sytuacji!“

„Wielu nie zlatę sobie sprawy ani z istnieniem obcych krajów i obcych granic, ani z wagi, jaka dla nas lewa francuska, nie uświadamiają sobie po prostu doniosłości tego, co narzuca im dzisiaj zagrobieńiem się sytuacji i krajów w Europie. Ci ludzie widzą i rozumieją tylko swój własny kraj.“

„Co czyni Francja? Przebiega gabinet, przesławiają ministrowi! Wówczas gdy Europa miera się w konwulsjach, gdy lasy nasze opórzą się, gdy na giełdzie panuje chaos, u nas mowi się wciąż o zjednoczeniu przy alkompaniamencie wysławszy pod adresem kontentablowi!“

„Nie wery mianu naszego usytuwa oblaście przy formie rządów, jaka ma być od dawna. Ale od zawarcia pokoju po-

polniamy jeden bład za drugim. Nie wierz, aby nas zastatkowano, bo armia na-

sta jest zbyt silna. Ale jeśli leraś mna będzie dalej areną obywatelnych kłótni i zamętu, jeśli polska nasza będzie kompleksem zrygnowanych, obywatelnych posunięć — sąsied, któremu brak tego, w co my obywateli, może się dać skusić...“

„Co spośród nas, którzy chcieliby popchnąć ręk i leraż do awantur na innych frontach, kroczą w rzeczywistości do obrony Moskwy a nie Verdunu. Pokój jest zagrożony. Ale najsłabszą drogą, która prowadzi do tego obecnego i do utrzymania go, jest droga wytrwałego wyekwikowania i cierpliwości. Czas sprzyja nam!“

„Naszym obowiązkiem jest nawoływanie do zgody, do porozumienia w kraju. Przywódcy winni prowadzić masy, a nie eksaltować je i słuchać ich głosu. Zjednoczenie i zgoda między partiami i chroniona jest jedynym sposobem uchronienia kraju naszego przed wojną, przed bankrutstwem, przed rozbiciem wewnętrzny. Najgłówniej poloj i spokój — potem polityka!“

